

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar
som gäller en reform av familjestödet**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en reform av systemet för ekonomiskt stöd till barnfamiljer. Stödet skall inriktas på ett sätt som socialpolitiskt är mera ändamålsenligt än för närvarande. Systemet skall förenklas genom att det stöd som ges via beskattningen försvinner. De familjepolitiska skatteavdrag som ingår i inkomstskattelagen skall slopas. Dessa är barnavdraget och ensamförsörjaravdraget vid kommunalbeskattningen samt barnavårdsavdraget och underhållsskyldighetsavdraget vid statsbeskattningen. De tre förstnämnda görs från förvärvsinkomsten och det sistnämnda från skatten. De inbesparingar som uppstår på grund av att avdragen slopas skall styras till barnbidragssystemet, som skall utvecklas som den allmänna formen för familjestödet. Propositionen ansluter sig till de lösningar som har samband med balanseringen av statsekonomi. Förslagen som helhet tar sålunda utöver vad som sagts ovan sikte på en inbesparing i statens utgifter för familjestödet.

De inbesparingar som uppkommer när avdragen slopas skall incideras som direkt ekonomiskt stöd till familjerna genom förhöjning av barnbidragen varvid stödet i större utsträckning styrs till flerbarnsfamiljer. De förhöjda barnbidragsbeloppen per månad skall för det första barnet vara 546 mark, för det andra barnet 663 mark, för det tredje barnet 912 mark, för det fjärde barnet 1 045 mark samt för det femte och de därpå följande barnen 1 242 mark. För att trygga ensamförsörjarnas ställning skall barnbidraget till dem dessutom utbetalas förhöjt med 160 mark. Förhöjningen

för ensamförsörjare skall betalas endast till egentliga ensamförsörjare. Den skall inte betalas till den som är sambo.

Enligt propositionen skall det förhöjda barnbidrag som betalas för barn som inte fyllt tre år slopas och 16-åriga barn börja omfattas av det graderade barnbidraget.

Den ökning av kommunernas och församlingarnas skatteintäkter som kommer av att skatteavdragen slopas skall styras till staten. För kommunernas del skall detta ske genom att kommunernas andelar för finansieringen av folkpensionens tilläggsdel ändras. Den merinkomst som på detta sätt tillkommer folkpensionsanstalten skall i motsvarande mån minska statens s.k. garantiprestationer för tryggnad av finansieringen av folkpensionsförsäkringen. Ökningen av församlingarnas skatteintäkter skall beaktas i utdelningar av samfundsskatten och därutöver när man stadgar om arbetsgivarens socialskyddsavgifter för år 1994.

De föreslagna reformerna av familjetryggheten skall som helhet innebära en inbesparing på ca 700 miljoner mark jämfört med 1993.

I samband med reformen skall positionen för barnfamiljer med små inkomster tryggas genom att det allmänna bostadsbidraget höjs med 370 miljoner mark 1994. Förhöjningen av bidraget skall incideras på barnfamiljer. I samband härmed skall den försäkrades sjukförsäkringspremie höjas 1994 till den del som den försäkrades skattöresantal överstiger 80 000 ören.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft vid ingången av 1994.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	DETALJMOTIVERING	8
1. Nuläge	3	1. Motivering till lagförslagen	8
1.1. Lagstiftning och praxis	3	1.1. Lag om ändring av barnbidragslagen ...	8
1.2. Bedömning av nuläget	4	1.2. Lag om ändring av inkomstskattelagen ..	9
2. Propositionens mål och de föreslagna ändringarna	4	1.3. Lag om interimistisk ändring av 62 § folkpensionslagen	9
2.1. Mål och medel	4	1.4. Lag om den försäkrades sjukförsäkringspremie som skall erläggas för 1994	10
2.2. De viktigaste förslagen	4	1.5. Lag om ändring av 5 § lagen om bostadsbidrag	10
3. Propositionens verkningar	6	2. Ikraftträdande	10
3.1. Verkningar i fråga om den offentliga ekonomin	6	3. Lagstiftningsordning	10
3.2. Verkningar i fråga om familjernas ekonomiska ställning	7	LAGFÖRSLAGEN	11
3.3. Verkningar i fråga om organisation och personal	7	BILAGOR	15
4. Beredningen av propositionen	7	Parallelltexter	15

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Den finländska familjetryggheten kan utgående från sätten att trygga barns underhåll och vård och målen för dem indelas t.ex. på följande sätt: Stöd för vård av små barn; de olika formerna av stöd för barns underhåll (som antingen är allmänna eller knutna till vissa risksituationer); systemen för stöd för sjuka och handikappade barn; samt förmåner riktade till barnfamiljernas boende. Den mest betydande delen av stödformerna utgörs av direkta inkomstöverföringar inom socialskyddet. Också via beskattningen ges barnfamiljerna ett betydande ekonomiskt stöd. Dessa stödformer kompletteras av tjänster som stöds av staten och kommunen och som således ges mot avgifter som är lägre än de faktiska kostnaderna, t.ex. kommunal barndagvård. Denna proposition gäller de förmåner och det skattestöd som ges barnfamiljer.

Stödet för vård av små barn omfattar moderskapsunderstöd, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, stöd för hemvård av barn samt barnavårdsavdrag, som är ett skattestöd. Av dessa gäller propositionen skattestödet.

Till det allmänna stödet för barns underhåll hör barnbidraget samt barnavdraget vid beskattningen. Propositionen gäller vardera.

Stödet för barns underhåll i risksituationer omfattar bl.a. barnpensioner, underhållsstöd, barn- och försörjarförhöjningar av olika förmåner, utkomststöd till barnfamiljer samt ensamförsörjar- och underhållsskyldighetsavdragen vid beskattningen. Av dessa gäller propositionen barnbidragssystemet, indirekt systemet för utkomststöd och de nämnda två formerna av skattestöd.

Propositionen innehåller inga förslag som direkt skulle gälla de olika formerna av stöd för sjuka och handikappade barn. I propositionen ingår en ändring av det allmänna bostadsbidragssystemet med tanke på barnfamiljerna.

Barnbidragssystemet

Enligt barnbidragslagen (796/92) betalas barnbidrag av statens medel för ett barn som

är bosatt i Finland och som inte har fyllt 16 år (1,1 §). Barnbidraget är 366 mark per kalendermånad (7,1 §). För det andra barnet är barnbidraget dock 413, för det tredje 512, för det fjärde 645 samt för det femte och varje följande barn 842 mark per kalendermånad (7,2 §).

Fortsatt barnbidrag betalas för barn som inte har fyllt 17 år (7,3 §). Det fortsatta barnbidraget är lika stort som barnbidragets basbelopp, dvs. 366 mark. Det påverkar inte barnbidragen för övriga barn.

Barnbidraget för ett barn som inte har fyllt tre år betalas höjt med 107 mark per kalendermånad (7,4 §). Beloppet av det förhöjda barnbidraget har senast justerats vid ingången av oktober 1986.

Stödet för barn via beskattningen

Den inkomstskattelag (1535/92) som trädde i kraft vid ingången av 1993 innehåller fyra skatteavdrag som i synnerhet gäller barnfamiljer.

Vid statsbeskattningen har den skattskyldige eller makarna tillsammans rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av 8 400 mark i barnavårdsavdrag, om den skattskyldige eller makarna under skatteåret har försörjt ett barn som har fyllt minst 3 men högst 7 år (99 §).

Vid kommunalbeskattningen har en skattskyldig eller makar tillsammans rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av 10 500 mark i barnavdrag för varje minderårigt barn som han eller de har försörjt under skatteåret (102 §).

Vid kommunalbeskattningen skall från en skattskyldig fysisk persons nettoförvärvsinkomst dras av 12 500 mark, om han under skatteåret har försörjt ett minderårigt barn och stadgandena om makar i inkomstskattelagen inte tillämpas på honom (103 §; definition av makar i 7 §).

Om en skattskyldig under skatteåret har betalt underhållsbidrag som fastställts genom avtal eller dom enligt lagstiftningen om underhåll för barn, skall från inkomstskatten till staten på förvärvsinkomst avdras en åttendedel av det underhållsbidrag som han betalt under skatteåret. Maximibeloppet är 450 mark per minderårigt barn (127 §).

1.2. Bedömning av nuläget

De nuvarande formerna av ekonomiskt stöd till barnfamiljer har uppstått under olika tider och med olika utgångspunkter. Det rådande ekonomiska läget har påverkat lösningarna. Då barnfamiljerna har givits stöd i form av både direkta utkomstskyddsformåner och skatte-stöd, har helheten blivit invecklad. Socialpolitiskt är systemet och inriktningen av förmånerna svårt att bedöma. Barnfamiljerna har svårt att gestalta de olika elementen i stödet och den faktiska nytta som de ger. I vissa situationer kan familjerna av dessa orsaker träffa avgöranden eller val som är oförmånliga för dem själva. Också verkställigheten är av samma orsaker tung och administreringen medför onödiga kostnader.

Behovet av att samla och förenkla stödet till barnfamiljerna har redan i årtal varit uppenbart och allmänt konstaterat. En sådan handlingslinje är motiverad av både socialpolitiska och ekonomiska synpunkter samt även av synpunkter som ansluter sig till verkställigheten och den övriga administreringen. Det centrala målet vid beskattningsreformen har varit att slopa specialbehandlingen av olika grupper och inkomstslag. Det socialpolitiska stödet borde ges i form av direkta inkomstöverföringar och samtidigt borde de stödformer som ges via beskattningen och som siktar på samma mål avlägsnas.

2. Propositionens mål och de föreslagna ändringarna

2.1. Mål och medel

Denna proposition gäller endast en del av formerna av ekonomiskt stöd till barnfamiljer. De allmänna utgångspunkter som ovan formulerats utgående från socialskyddets och beskattningens uppgiftsfördelning och utveckling gäller dock till alla delar också den helhet som bildas av de lagförslag som nu avlåts. Målet för propositionen är att göra systemet för ekonomiskt stöd till barnfamiljerna klarare. I enlighet med målen för beskattningsreformen förenklas beskattningen genom att den specialbehandling som vissa grupper ges på socialpolitiska grunder minskas. Beskattningen har också allt tydligare ändrats i riktning mot särbeskattning och dragen av familjebeskattnig har minskat.

Man försöker nå de socialpolitiska målen, och som en del av dem stöda barnfamiljerna, med direkta inkomstöverföringar som betalas i form av socialskyddsformåner. Målet är att i större utsträckning bestämma stöden skilt för varje barn och avstå från förmåner som ges försörjaren. Dessutom försöker man noggrannare än för närvarande styra stödet till de familjer som är i största behovet av stöd. Medan de familjer som har de lägsta inkomsterna inte drar någon nytta av skatteavdragen eller får endast reducerad nytta av dem, blir alla familjer oberoende av inkomster delaktiga av direkta inkomstöverföringar.

De viktigaste förmånerna som hör till det allmänna stödet till barnfamiljerna är på samma sätt som de flesta andra socialskyddsformåner skattepliktiga. Detta är särskilt motiverat när det är fråga om en förmån som ersätter förlusten av förvärvsinkomster, t.ex. moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning. Avsikten med barnbidraget är att ersätta de kostnader som åsamkas av barnets underhåll. De socialskyddsformåner som ersätter olika kostnader är i allmänhet skattefria. Familjepolitiskt är det ändamålsenligt att barnbidraget förblir skattefritt. De minimiutgifter som ett barn medför är inte beroende av familjens inkomster. I de tidigare planer som gällt utvecklandet av barnbidragssystemet har målet också varit att barnbidraget skall täcka de kalkylerade minimikostnader som värden av ett barn åsamkar alla familjer. Finansieringen av den del som överstiger dessa normerade kostnader får familjerna själva ta ansvar för. Med tanke på bl.a. finansieringen av systemet är det ändamålsenligt att låta också andra än familjer med små inkomster omfattas av en lika stor förmån.

2.2. De viktigaste förslagen

Slopandet av de familjepolitiska skatteavdragen

Enligt förslaget skall alla rent familjepolitiska skatteavdrag i inkomstskattelagen slopas. Dessa är barnavdraget (102 §) och ensamförsörjaravdraget (103 §) vid kommunalbeskattningen samt barnavårdsavdraget (99 §) och underhållsskyldighetsavdraget (127 §) vid statsbeskattningen.

Höjning av barnbidragen

De förmåner som förloras till följd av

slopade skatteavdrag skall enligt förslaget ersättas genom att särskilt barnbidraget för flerbarnsfamiljer höjs.

I olika undersökningar har påvisats att inkomstnivån i barnrika familjer sjunker per person när antalet barn ökar. När antalet barn ökar uppnår man visserligen en del inbesparingar i de ofrånkomliga kostnaderna per barn. Då de nuvarande formerna av stöd till barnfamiljerna täcker endast en del av de mest ofrånkomliga utgifterna, ökar de utgifter med antalet barn som familjerna själva får ta ansvaret för. Därför föreslås att barnbidraget för det första barnet skall höjas med 180 mark, för det andra barnet med 250 mark och för det tredje barnet med 400 mark, för det fjärde barnet med 400 mark samt för det femte och därpå följande barnet med 400 mark i månaden, varvid motsvarande totalbelopp för barnbidragen per månad blir 546 mark, 663 mark, 912 mark, 1 045 mark och 1 242 mark.

Tryggandet av ensamförsörjarnas ställning

För ensamförsörjarna slopas enligt förslaget inte bara de skatteavdrag som också andra barnfamiljerna går miste om, utan även det ensamförsörjaravdrag vid kommunalbeskattningen som särskilt gäller dem. Av denna anledning och för att trygga ensamförsörjarnas ställning skall barnbidraget betalas höjt till dem. Förhöjningen dimensioneras så att den i genomsnitt ersätter slopandet av det nuvarande ensamförsörjaravdraget. Sålunda dimensionerat skulle barnbidragsförhöjningen vara 160 mark per månad. Lika stor förhöjning betalas för varje barn. Ändringen innebär att ställningen för ensamförsörjare som har flera barn förbättras. Endast egentliga ensamförsörjare skall ha rätt till förhöjt barnbidrag. Förhöjningen skall inte betalas till sambor. Begreppet ensamförsörjare definieras i barnbidragslagen i enlighet med motsvarande stadganden i andra lagar som gäller social trygghet.

Barnbidragsförhöjningens inverkan på utkomststödet

I fråga om utkomststödet har basdelarna för barn dimensionerats med beaktande av det barnbidragsbelopp som skall betalas till barnet. Eftersom barnbidraget enligt förslaget kommer

att höjas avsevärt, borde utkomststödet basdelar för barn sänkas i motsvarande grad. Detta är motiverat eftersom dimensioneringsgrunderna för det primära stödet till barnfamiljerna och det behovsprövade utkomstskyddet, som är avsett att komma i sista hand, i annat fall skulle bli förvrängda. Sålunda är avsikten att i detta sammanhang ändra statsrådets beslut om de allmänna grunderna för utkomststöd (1349/88). Förmånstagarnas ställning förblir oförändrad: de får högre barnbidrag, men det minskar utkomststödet i motsvarande grad.

Inlemmandet av 16-åringarnas barnbidrag i graderingen

I propositionen föreslås att barnbidragslagen ändras så att barnbidraget betalas graderat enligt antalet barn för alla barn som inte fyllt 17 år. Avsikten med ändringsförslaget är att stöda barns underhåll på samma grunder under hela den period som barnbidrag utbetalas. Samtidigt försöker man utjämna de kostnader som familjerna åsamkas av ungdomars underhåll och utbildning.

Slopandet av höjt barnbidrag för barn som inte fyllt tre år

I barnbidragslagen föreslås en sådan ändring att barnbidraget inte längre skall betalas höjt till barn som inte fyllt tre år. Av systemen för ekonomiskt stöd till barnfamiljer är barnbidraget det viktigaste. Barnbidrag som på grundval av 7 § 4 mom. i lagen betalas höjt har emellertid förlorat sin betydelse som en del av systemet för utjämning av familjekostnaderna. Det ursprungliga målet för förmånen var att stöda ordnandet av vård för små barn. Det lagstadgade stödet för hemvård av barn trädde i kraft vid ingången av 1985, och systemet för stöd för vården av barn under tre år har blivit heltäckande redan från och med ingången av 1990. Det reella värdet av det höjda barnbidraget har minskat sedan 1986.

Förslagen gällande penningflödena mellan staten, kommunerna, församlingarna och folkpensionsanstalten

Den ökning i kommunernas och församling-

arnas skatteintäkter som kommer av att skatteavdragen slopas skall styras till staten. I fråga om kommunerna föreslås verkställighet genom ändring av kommunernas andelar av finansieringen av folkpensionens tilläggsdel. Tilläggsdelen bestäms på basen av kommunens sammanlagda skattöresantal som fastställts vid den ordinarie beskattningen året innan i kommunen. Den merinkomst som på detta sätt uppkommer för folkpensionsanstaltens del minskar i motsvarande mån statens s.k. garantiprestationer för att trygga finansieringen av folkpensionsförsäkringen. Då folkpensionsanstaltens inkomster dessutom ökar till följd av ändringen i de avgifter och premier som inflyter av både folkpensions- och sjukförsäkringen, minskar också detta behovet av garantiprestationer. Ökningen av församlingarnas skatteintäkter skall beaktas i utdelningar av samfundsskatten och därutöver när man stadgar om arbetsgivarens socialskyddsavgifter för år 1994.

Ändring av bostadsbidraget

Regeringen har för avsikt att höja det allmänna bostadsbidrag som av statens medel betalas till barnfamiljer 1994 med 370 miljoner mark jämfört med finansieringsbehovet beräknat enligt gällande bestämningsgrunder. Därför föreslås att i bostadsbidragslagen (405/75) skall intas befogenhet för statsrådet att beakta även hushållets struktur vid bestämmandet av bas-självriskandelarna.

Höjning av den försäkrades sjukförsäkringspremie

För att balansen mellan statens inkomster och utgifter inte skall ändras till följd av den föreslagna ändringen av bostadsbidraget, föreslås att den försäkrades sjukförsäkringspremie 1994 skall höjas samtidigt som bostadsbidraget ändras. Höjningen från 3,40 penni till 3,80 penni skall verkställas endast när det beaktade skattöresantalet överstiger 80 000 skattören.

3. Propositionens verkningar

3.1. Verkningar i fråga om den offentliga ekonomin

I fråga om de slopade skatteavdragen och

ändringarna i barnbidragssystemet har de föreslagna reformernas verkningar på den offentliga ekonomin dimensionerats så att propositionen överensstämmer med statsrådets principbeslut om regeringens åtgärder för förbättrande av balansen inom den offentliga ekonomin 14.10.1992. Vid dimensioneringen har dessutom beaktats det förslag som ingick i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 22 § sjukförsäkringslagen (RP 314/92 rd) om att höja minimibeloppet för moderskaps-, faderskaps- och föräldrapensionen till samma nivå som basdelen av hemvårdsstöd för barn, vilket får en beräknad kostnadseffekt på 25 miljoner mark. Till denna del innebär en verkställd reform att statens ekonomiska finansieringsposition stärks med 1 000 miljoner mark, medräknat sänkningen av barnvårdsavdraget 1993 enligt principbeslutet, vilket innebär att statens skatteinkomster växer med ungefär 300 miljoner mark.

För höjningen av barnbidragen skall vid reformen användas ungefär 3 200 miljoner mark, av vilket finansieringen av 245 miljoner mark erhålls via det slopade höjda barnbidraget för barn under tre år.

Utgifterna för kommunernas utkomststöd sjunker när förhöjningen av barnbidraget beaktas vid bestämmandet av utkomststödet basdelar för barn.

Till följd av att skatteavdragen slopas ökar statens skatteinkomster 1994 med ungefär 850 miljoner mark jämfört med nivån 1992. Dessutom är avsikten att de växande skatteinkomster som reformen leder till för kommunerna och församlingarna, ungefär 2 400 miljoner mark, styrs till staten på ovannämnda sätt så att reformen blir neutral i fråga om kommunernas och församlingarnas ekonomi. För församlingarnas del skall genom ändringen av utdelningar av samfundsskatten till staten överföras ungefär 100 miljoner mark. Dessutom är det avsikten att vid fastställandet av arbetsgivarens socialskyddsavgifter för 1994 hos kyrkoarbetsgivaren såsom förhöjd socialskyddsavgift med anledning av denna proposition uppbära ca 50 miljoner mark.

Via reformen ökar intäkterna av folkpensionsförsäkrings- och sjukförsäkringspremierna med ungefär 650 miljoner mark som med motsvarande belopp sänker statens garantiprestationer till folkpensionsanstalten.

Avsikten är att i samband med reformen också höja det allmänna bostadsbidraget med

370 miljoner mark på årsnivå från ingången av 1994. Till följd av förhöjningen av bostadsbidraget sjunker behovet av utkomststöd för boendeutgifterna med beräkningsvis 240 miljoner mark varav statsandelen utgör ungefär 100 miljoner mark. Dessutom är avsikten att samtidigt med förhöjningen av bostadsbidraget genomföra en förhöjning av den försäkrades sjukförsäkringspremie. Förhöjningen av sjukförsäkringspremien föreslås vara 0.40 penni per skattöre för inkomst som överstiger 80 000 ören. Inkomsterna av premieförhöjningen beräknas till 270 miljoner mark 1994. Statens prestationer för sjukförsäkringsutgifterna sjunker i motsvarande grad.

3.2. Verknningar i fråga om familjernas ekonomiska ställning

På grund av balanseringen av statsekonomin har den ökning av skatteintäkterna som uppstår på grund av att skatteavdragen försvinner inte i full utsträckning kunnat överföras till barnbidraget. Propositionen har utarbetats så att inkomstökningen är ca 700 miljoner mark större än utgiftsökningen. Uttryckt i genomsnittstal minskar barnfamiljernas inkomster med knappt 60 mark per barn och med knappt 100 mark per familj och månad. Trots att förslaget som helhet sålunda siktar på en utgiftsbesparing, omfördelar den det stöd som är avsett för familjerna så att ställningen för dem som har de minsta inkomsterna förbättras. Dessa familjer har inte hittills kunnat utnyttja skatteavdragen. Dessutom förbättrar de förhöjningar som har företagits i barnbidragen relativt sett ställningen för barnrika familjer.

Genom den förhöjning av bostadsbidraget som ingår i propositionen förbättras också positionen för barnfamiljer med små inkomster.

3.3. Verknningar i fråga om organisation och personal

Slopandet av skatteavdragen förenklar beskattningssystemet i någon mån och underlättar således genomförandet av beskattningen. Folkpensionsanstalten skulle fortsättningsvis ansvara för verkställigheten av barnbidragen. Dess uppgift att handha verkställigheten av det

höjda barnbidrag som på ansökan betalas till ensamförsörjarna kommer i någon mån att medföra ökat arbete.

4. Beredningen av propositionen

I statsminister Esko Ahos regeringsprogram (24.4.1991) sägs att "de familjepolitiska förmånerna utvecklas genom att tyngdpunkten överförs till direkta inkomstöverföringar såsom stödet för vård av barn i hemmet och barnbidragen."

Familjetrygghetens helhet och behoven av att utveckla olika stödformer har under de senaste åren utretts i flera olika sammanhang. I den familjepolitiska arbetsgruppens promemoria (del 2, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsgruppspromemoria 1987:43) sattes som mål ett sådant samhällsstöd för vården och omsorgen om barn att det i genomsnitt täcker de ofrånkomliga kostnader som barnen medför. Bruttobeloppet av de familjepolitiska inkomstöverföringarna borde vara lika stora på alla inkomstnivåer. Nettobeloppet av stödet skulle minska åtminstone i någon mån när inkomsterna stiger, ifall åtminstone en del av barnbidraget vore skattepliktig inkomst. Lika stort stöd för barn i olika åldrar innebär enligt arbetsgruppen att unga barnfamiljer gynnas, eftersom barnens konsumtionsbehov ökar när de växer. Arbetsgruppen beskrev tre olika modeller: Barnbidraget utvecklas och skattestöden slopas; skattestödet bibehålls, men endast vid kommunalbeskattningen; eller barnbidraget ändras till skattepliktig inkomst. I samband med den sistnämnda modellen ansåg arbetsgruppen ett alternativ vara att det nuvarande barnbidraget bibehålls skattefritt men att framtida förhöjningar av det skall vara skattepliktig inkomst. I promemorian behandlades också hur ensamförsörjarnas och de underhållsskyldigas ställning skulle ordnas.

Arbetsgruppen för familjetrygghetens struktur (social- och hälsovårdsministeriet, arbetsgruppspromemoria 1991:4) hade till uppgift att utreda till vilka delar det vore motiverat att vid utvecklandet av familjetryggheten koncentrera sig på en höjning av barnbidragen och samtidigt minska skattestödet och de barnförhöjningar som ansluter sig till andra sociala förmåner, och hur förändringen skulle påverka den nuvarande inriktningen av familjetrygghetsförmånerna. Arbetsgruppen utgick ifrån att

familjetrygghetens struktur borde förenklas och göras mera konkret och synlig. Antalet stödformer kunde minskas genom att de stöd som ges via beskattningen ersätts med direkta inkomstöverföringar. Inriktningen kunde förbättras genom att stödet koncentreras till barn- och familjevisa stöd och genom att stöden till försörjaren slopas. Beträffande slopandet av barnavårdsavdraget föreslog arbetsgruppen två alternativ: antingen slopas avdraget stegvis eller så kompenseras det förutom med höjda barnbidrag också genom att kretsen av dem som får stöd för hemvård av barn utvidgas samt genom att minimibeloppet av moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen höjs. I samband med slopandet av ensamförsörjaravdraget föreslog arbetsgruppen att nivån på underhållsstödet och den allmänna familjepensionens barnpension skulle höjas.

Arbetsgruppen utgick ifrån att omorganiseringen av familjestödet skulle genomföras utan väsentliga kostnadsförändringar: insparingarna av slopandet av skatteavdragen skulle styras till direkt stöd, huvudsakligen en höjning av barnbidragen.

I finansministeriets promemoria till Ekonomiska rådet om förbättrande av balansen inom den offentliga ekonomin 13.9.1992 konstateras bl.a. att systemet för stöd till barnfamiljerna reformeras på följande sätt: Barnavdraget vid kommunalbeskattningen slopas i början av 1994. Ensamförsörjaravdraget vid kommunalbeskattningen slopas. Barnavårdsavdraget slo-

pas. Samtidigt höjs barnbidragen och görs till skattepliktig inkomst. Sjuk-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningens samt folkpensionernas barnförhöjningar slopas i början av 1994. Stödet för hemvård av barn sänks i början av 1994 till den nivå som rådde före ingången av oktober 1991 och samtidigt ökas behovsprövningen.

I statsrådets principbeslut om regeringens åtgärder för förbättrande av balansen inom den offentliga ekonomin 14.10.1992 konstateras bl.a. att det familjepolitiska stödet ändras från och med ingången av 1994 som följer: Barnbidraget bibehåller sin nuvarande storlek och förblir skattefri inkomst, av de familjepolitiska avdragen samt socialförmånernas barnförhöjningar bildas ett specialbarnbidrag som utgör skattepliktig inkomst.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte 5.11.1992 en kommission som fick i uppdrag att utarbeta ett förslag om slopande av de familjepolitiska skatteavdragen samt sjuk-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningens och folkpensionens barnförhöjning och ersättande av dem med ett skattepliktigt specialbarnbidrag från och med ingången av 1994. Reformen skulle dimensioneras så att balansen inom den offentliga ekonomin förstärks med 1 000 miljoner mark på årsnivå jämfört med nivån 1992. Den regeringsproposition som nu avläts har beretts utgående från arbetet i denna familjestödskommission.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om ändring av barnbidragslagen

1 §. Lagens syfte och tillämpningsområde. 1 § 1 mom. föreslås bli ändrat så att också barn som har fyllt 16 år men är yngre än 17 år omfattas av det graderade barnbidraget. Barnbidrag betalas således för barn under 17 år.

7 §. Barnbidragets storlek. I 1 mom. stadgas fortsättningsvis om grundbeloppet för barnbidrag. När reformen har genomförts blir grundbeloppet 546 mark per kalendermånad. För närvarande är grundbeloppet för barnbidraget 366 mark per kalendermånad.

I 2 mom. stadgas om barnbidragsbeloppen i sådana situationer då den person som är berättigad att lyfta barnbidrag lyfter barnbidrag för flera barn än ett. Enligt förslaget skall barnbidraget för det andra barnet vara 663, för det tredje barnet 912, för det fjärde barnet 1 045 och för det femte och varje därpå följande barn 1 242 mark per kalendermånad. För närvarande är motsvarande marktbelopp 413, 512, 645 och 842 mark. Syftet med de föreslagna graderade barnbidragsbeloppen är att utveckla barnbidraget i en riktning som gynnar flerbarnsfamiljer.

I 3 mom. föreslås särskilda stadganden om

beloppet för förhöjt barnbidrag till ensamförsörjares barn och om begreppet ensamförsörjare. För ensamförsörjares barn föreslås att barnbidraget höjs med 160 mark per kalendermånad och barn. Med ensamförsörjare avses barnbidragslyftare som inte vid betalningsmånadens början är gift eller som före betalningsmånadens början har flyttat från sin make för att avsluta samlevnaden. Som ensamförsörjare betraktas dock inte en person som utan att ingå äktenskap fortgående lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden med en annan person. Syftet med stadgandet är att trygga att endast barnbidragslyftare som faktiskt är ensamförsörjare får det förhöjda barnbidrag som betalas till ensamförsörjare. Till följd av den ändring som nu föreslås i 1 § 1 mom. har omnämmandet om fortsatt barnbidrag i 3 mom. slopats såsom överflödigt.

I 4 mom. stadgas för närvarande om beloppet av det förhöjda barnbidrag som betalas till barn som är yngre än tre år. I samband med denna reform föreslås att det höjda barnbidraget slopas. Därför har omnämmandet av nämnda höjda barnbidrag slopats i paragrafen. Ett stadgande föreslås om barnbidragsbeloppet i sådana fall där förmånen enligt 11 § 1 mom. lagen betalas till kommunen eller enligt 12 § 1 mom. till barnet själv. I sådana situationer skulle barnbidraget alltid utgå enligt grundbeloppet, d.v.s. 546 mark per kalendermånad. För ensamförsörjares barn skulle barnbidraget dock höjas med 160 mark per kalendermånad. För närvarande ingår motsvarande stadganden i 2 mom. paragrafen.

8 §. *Utbetalningstidpunkt.* Stadgandena om utbetalningstidpunkten för barnbidragen i 8 § 1 och 3 mom. gällande lag föreslås bli ändrade så att de sakligt motsvarar 1 § 1 mom. i föreliggande proposition.

Ikraftträdelsestadgande. För tydlighetens skull föreslås att i paragrafen intas ett stadgande enligt vilket de barnbidrag som betalas när lagändringarna träder i kraft utan särskild ansökan ändras så att de motsvarar den nya lagen från lagens ikraftträdelsedatum räknat. Det höjda barnbidrag som skall betalas för ensamförsörjares barn förutsätter dock särskild ansökan.

1.2. Lag om ändring av inkomstskattelagen

Inledningssatsen i 21 § 1 mom., 23 § 1 mom.

samt 124 § 2 och 3 mom. Församlingarnas andel av samfundsskatten har från och med beskattningen för 1993 dimensionerats på basis av skattetagargruppernas genomsnittliga skattesatser år 1992. Församlingarnas genomsnittliga samfundsskattesats var år 1992 1,23 procent och dess andel av samfundsskattesatsen på 25 procent utgör 0.84 procentenheter.

Intäkten av kyrkoskatten var för övriga samfunds än personbolagens del vid den senast färdigställda beskattningen dvs. år 1991 efter avdraget på gottgörelserna för bolagsskatten ca 185 miljoner mark. Motsvarande skatteintäkt för år 1992 skall vara betydligt mindre och församlingarnas andel av samfundsskatten för innevarande år torde klart understiga 100 miljoner mark.

För styrandet till staten av den ökning av församlingarnas skatteintäkter av 150 miljoner mark som kommer av att skatteavdragen slopas skall man avstå från församlingarnas samfundsskatteandel genom att öka statens andel av samfundsskatten med 100 miljoner mark. Statens andel av samfundsskatten blir därigenom 13,80 procentenheter. För att man skall kunna genomföra dessa ändringar föreslås att inledningssatsen i lagens 21 § 1 mom. (*Delvis skattefria samfund*), 23 § (*Skatteskuldighet för allmännyttiga samfund*) 1 mom. samt 124 § (*Fastställande och fördelning av skatten mellan skattetagarna*) 2 och 3 mom. skall ändras.

99 §. *Barnavårdsavdrag vid statsbeskattningen.* Paragrafen föreslås bli upphävd.

102 §. *Barnavdrag vid kommunalbeskattningen.* Paragrafen föreslås bli upphävd.

103 §. *Ensamförsörjaravdrag vid kommunalbeskattningen.* Paragrafen föreslås bli upphävd.

127 §. *Underhållsskyldighetsavdrag vid statsbeskattningen.* Paragrafen föreslås bli upphävd.

1.3. Lag om interimistisk ändring av 62 § folkpensionslagen

62 §. Enligt 1 mom. svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten för sin andel av de sammanlagda kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar.

Kommunens andel av kostnaderna för tilläggsdelarna var 1993 1,47 penni per skattöfre för det sammanlagda skattöresantal, som kommunen fastställer vid den ordinarie beskattningen 1993. För 1993 har kommunernas andelar av finansieringen av folkpensionernas

tilläggsdelar blivit höjd så att den motsvarar statens andel av det sparmål om 4 % som har uppställts för kommunernas konsumtionsutgifter. Regeringen har för avsikt att via statsandelarna beakta de sparmål för konsumtionsutgifterna som kommunerna påförts. Följaktligen föreslås att kommunens andelar för kostnaderna för tilläggsdelarna 1994 sjunker med 0,53 penni per skattöre jämfört med 1993. På grund av det föreslagna familjestödssystemet borde kommunens andel höjas med 0,80 penni per skattöre. Kommunernas andelar av kostnaderna för tilläggsdelarna 1994 föreslås följaktligen ändras till 1,74 penni per skattöre.

Folkpensionanstaltens andel, 52 % av tilläggsdelskostnaderna, föreslås bli sänkt till 48,2 %.

1.4. Lag om den försäkrades sjukförsäkringspremie 1994

1 §. Enligt 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (742/70) är den försäkrades sjukförsäkringspremie 1,25 penni per skattöre. Genom ettåriga lagar har den försäkrades sjukförsäkringspremie de senaste åren uppburits till antingen högre eller lägre belopp. Den försäkrades sjukförsäkringspremie är 1993 1,90 per skattöre som fastställts för den försäkrade vid den kommunalbeskattning som verkställs 1993. Försäkringspremien är dock 3,40 penni per skattöre som fastställts för den försäkrade vid kommunalbeskattningen till den del som antalet skattören överstiger 80 000 ören. I detta sammanhang föreslås den försäkrades sjukförsäkringspremie bli ändrad så att premien höjs med 0,40 penni till 3,80 penni per skattöre till den som antalet skattören överstiger 80 000 ören.

Av pensionärer uppbärs enligt förslaget höjd sjukförsäkringspremie som 1993 fastställs enligt lag om höjd socialskyddspremie för personer med pensionsinkomst (1662/92).

2 §. Paragrafen innehåller ett ikraftträdelsestadgande.

1.5. Lag om ändring av 5 § lagen om bostadsbidrag

Enligt 5 § lagen om bostadsbidrag fastställer statsrådet årligen de bassjälvvriskandelar som mottagaren av bostadsbidrag skall betala med

beaktande av bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet. För att barnfamiljernas särskilda ställning skall kunna beaktas vid incidensen av bostadsbidraget, föreslås att statsrådet ges befogenhet att beakta också hushållets struktur när självvriskandelarna bestäms.

2. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagarna förutsätter får vidtas redan innan de träder i kraft.

3. Lagstiftningsordning

Enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen kan ett lagförslag lämnas vilande, om det är fråga om ett förslag till en sådan lag som försvagar det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet och förslaget inte gäller stadgande om skatt.

Enligt motiveringen till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av riksdagsordningen (RP 234/1991 rd.) avses med det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet endast periodiskt återkommande penningprestationer till fysiska personer och bara den del av socialskyddet vars avsikt är att genom utkomsten garantera individen en nödvändig levnadsstandard. Enligt motiveringen omfattar det lagstadgade grundläggande skyddet åtminstone bl.a. barnbidrag enligt barnbidragslagen.

Också efter det att barnbidragssystemet har reformerats enligt ovanstående förslag kommer barnbidragsbeloppet för varje barn att åtminstone motsvara det nuvarande barnbidragsbeloppet. Propositionen försvagar alltså inte det lagstadgade basutkomststödet på så sätt att propositionen kunde lämnas vilande över nyval.

Grundlagsutskottet dryftade i sitt utlåtande nr 29/1992 rd. den statsförfattningsrättsliga betydelsen av den andel av tilläggsdel som föreslagits för kommunerna år 1993.

Utskottet konstaterade då att utskottet haft den tolkningspraxis att kommunernas i grundlag tryggade självstyrelse har ansetts främst inbegripa kommunal beskattningsrätt samt rätt för kommuninvånarna att själva bestämma om

sina förvaltningsorgan och om kommunens rätt att själv besluta om de kommunala tjänstemännens och arbetstagarnas avlöning och om andra anställningsvillkor. 51 § 2 mom. regeringsformen syftar till att hindra sådana ändringar av självstyrelsens centrala innebörd som de facto skulle göra självstyrelsen betydelslös. En konsekvens som ansetts ansluta sig till denna ståndpunkt är att de under hela den tid som det nuvarande systemet med kommunal självstyrelse har varit i kraft ansetts vara möjligt att genom lag påföra kommunerna nya obligatoriska uppgifter.

Med hänvisning till det ovan sagda kom utskottet till den slutsatsen att även om kommunernas ekonomiska belastning då ostridigt ansågs öka betydligt, skall detta dock inte

hindra kommunerna från att fatta beslut om sin egen ekonomi. Förslaget konstaterades inte vara ett ingrepp i den centrala innebörden av kommunernas självstyrelse som de facto skulle göra självstyrelsen betydelslös. Sålunda var förslaget inte i strid med den självstyrelse som kommunerna tillförsäkrats i 51 § 2 mom. regeringsformen, och utskottet kom till den slutsatsen att förslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Sålunda kan det konstateras att det lagförslag om kommunens andel av tilläggsdel som nu överlämnas kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/92) 1 § 1 mom., 7 § samt 8 § 1 och 3 mom., som följer:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Barnbidrag betalas enligt denna lag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 17 år.

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 546 mark per kalendermånad.

För en i 6 § avsedd person som har rätt att lyfta barnbidrag är bidraget dock för det andra barnet 663 mark, för det tredje 912 mark, för det fjärde 1 045 mark samt för det femte och varje följande barn 1 242 mark per kalendermånad.

För en ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 160 mark per kalendermånad. Med ensamförsörjare avses i denna lag en person som har rätt att lyfta barnbidrag och

som i början av betalningsmånaden för barnbidraget inte lever i äktenskap eller som före betalningsmånadens början har flyttat ifrån sin make i syfte att upphöra med samlevnaden. Som ensamförsörjare anses dock inte en person som utan att ingå äktenskap fortgående lever tillsammans med en annan person i gemensamt hushåll under förhållanden av äktenskapsliknande natur.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 546 mark per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget förhöjt med 160 mark per kalendermånad.

8 §

Betalningstid

Barnbidraget betalas från ingången av kalendermånaden efter den då barnet föddes eller

rätten till barnbidrag inträdde, till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 17 år.

Barnbidrag betalas inte från ingången av den kalendermånad från vars ingång barnet börjar få invaliditetspension enligt folkpensionslagen (347/56).

Denna lag träder i kraft den 199 .

Barnbidrag som betalas när denna lag träder i kraft ändras från och med den tidpunkt då denna lag träder i kraft utan ansökan så att det börjar motsvara stadgandena i denna lag. Erhållande av barnbidrag som betalas för ensamförsörjares barn förutsätter dock ansökan enligt 9 § 1 mom.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i inkomstskattelagen (1535/92) av den 30 december 1992 99, 102, 103 och 127 §§, samt *ändras* inledningssatsen i 21 § 1 mom., 23 § 1 mom. samt 124 § 2 och 3 mom. som följer:

21 §

Delvis skattefria samfund

Skatt på inkomst skall till kommunen enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom. betalas av

23 §

Skattskyldighet för allmännyttiga samfund

De allmännyttiga samfund som avses i 22 § är skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Dessutom är de skattskyldiga till kommunen för inkomst av fastigheter eller delar av fastigheter som använts för andra än allmänna och allmännyttiga ändamål enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom.

124 §

Fastställande och fördelning av skatten mellan skattetagarna

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 25. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 25 procent, och den fördelar sig mellan staten och kommunerna så att statens andel är 13,80 procentenheter och kommunernas andel 11,20 procentenheter.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 11,20 procentenheter.

Denna lag träder i kraft den 1994. Den tillämpas för första gången vid beskattningen för år 1994.

3.

Lag**om interimistisk ändring av 62 § folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras interimistiskt i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 62 §, sådan den lyder i lagen av den 5 februari 1982 (103/82), som följer:

62 §

För totalkostnaderna för pensionernas tilläggsdelar svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten.

En kommun skall till folkpensionsanstalten av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar betala 1,74 penni per skattöre av det sammanlagda antal skattören som bestämts vid den ordinarie beskattning som genomförts i kommunen det föregående året. Kommunen skall betala in 1/12 av beloppet till länskatteverket senast den 10 dagen i varje kalendermånad. Angående betalning, debitering, återbetalning av prestation som betalats till ett för högt belopp eller utan fog, höjning av prestation, dröjsmålspåföljder, uppbörd, indrivning, redovisning och ändringssökande i fråga om kommunerna gäller i övrigt i tillämpliga delar vad i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

(366/63) och lagen om skatteuppbörd (611/78) stadgas om arbetsgivares socialskyddsavgift, med undantag för det anmälnings- och avdragsförfarande som stadgas i 5 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. Närmare stadganden om kommunens redovisning för 1994 kan utfärdas genom förordning.

Pensionsanstaltens andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar är 48,2 procent av det sammanlagda beloppet av de utbetalda tilläggsdelarna. Staten svarar för kostnaderna för tilläggsdelarna i den mån de inte täcks genom kommunens prestationer och pensionsanstaltens andel.

Denna lag träder i kraft den 1994 och gäller till den 31 december 1994.

4.

Lag**om den försäkrades sjukförsäkringspremie för 1994**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Avvikande från det som i 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (364/63) sådant detta lagrum lyder i lagen av den 4 december 1970 (742/70) stadgas om den försäkrades sjukförsäkringspremie, är nämnda premie 1,90 penni per skattöre som den försäkrade påförts vid kommunalbeskattningen 1994. Försäkringspremien är dock 3,80 penni per skattöre som den

försäkrade påförts vid kommunalbeskattningen till den del som antalet skattören överstiger 80 000 ören. Vid fastställandet av försäkringspremien beaktas stadgandena i inkomstskattelagen (1535/92).

2 §

Denna lag träder i kraft den 1994.

5.

Lag**om ändring av 5 § lagen om bostadsbidrag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/75) 5 § 1 mom., sådant detta lagrum lyder i lag den 8 december 1989 (1079/89), som följer:

5 §

Bostadsbidragets storlek är 80 procent av det belopp av de skäligen boendeutgifterna som överstiger den i markbelopp uttryckta bassjälvriskandelen, vilken beror på bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet. Vid fastställandet av

bassjälvriskandelarna kan även hushållets struktur beaktas.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 14 maj 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

1.

Lag**om ändring av barnbidragslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/92) 1 § 1 mom., 7 § samt 8 § 1 och 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Barnbidrag betalas enligt denna lag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 16 år. Dessutom betalas fortsatt barnbidrag för ett barn som inte har fyllt 17 år. Om inte något annat stadgas i denna lag, gäller i fråga om fortsatt barnbidrag det som stadgas om barnbidrag.

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 366 mark per kalendermånad.

För en i 6 § avsedd person som har rätt att lyfta barnbidrag är bidraget dock för det andra barnet 413 mark, för det tredje 512 mark, för det fjärde 645 mark samt för det femte och varje följande barn 842 mark per kalendermånad. Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 366 mark per kalendermånad.

Det fortsatta barnbidraget är 366 mark per kalendermånad och det påverkar inte barnbidragen för övriga barn.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Barnbidrag betalas enligt denna lag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 17 år.

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 546 mark per kalendermånad.

För en i 6 § avsedd person som har rätt att lyfta barnbidrag är bidraget dock för det andra barnet 663 mark, för det tredje 912 mark, för det fjärde 1 045 mark samt för det femte och varje följande barn 1 242 mark per kalendermånad.

För en ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 160 mark per kalendermånad. Med ensamförsörjare avses i denna lag en person som har rätt att lyfta barnbidrag och som i början av betalningsmånaden för barnbidraget inte lever i äktenskap eller som före betalningsmånadens början har flyttat ifrån sin make i syfte att upphöra med samlevnaden. Som ensamförsörjare anses dock inte en person som utan att ingå äktenskap fortgående lever tillsammans med en annan person i gemensamt hushåll under förhållanden av äktenskapsliknande natur.

Gällande lydelse

Barnbidraget för ett barn som inte har fyllt tre år betalas höjt med 107 mark per kalendermånad.

8 §

Betalningstid

Barnbidraget betalas från ingången av kalendermånaden efter den då barnet föddes eller rätten till barnbidrag inträdde, till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 16 år. *Fortsatt barnbidrag betalas till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 17 år.*

Fortsatt barnbidrag betalas inte från ingången av den kalendermånad från vars ingång barnet börjar få invaliditetspension enligt folkpensionslagen (347/56).

Föreslagen lydelse

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 546 mark per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget förhöjt med 160 mark per kalendermånad.

8 §

Betalningstid

Barnbidraget betalas från ingången av kalendermånaden efter den då barnet föddes eller rätten till barnbidrag inträdde, till utgången av den kalendermånad under vilken barnet fyller 17 år.

Barnbidrag betalas inte från ingången av den kalendermånad från vars ingång barnet börjar få invaliditetspension enligt folkpensionslagen (347/56).

Denna lag träder i kraft den 199 .

Barnbidrag som betalas när denna lag träder i kraft ändras från och med den tidpunkt då denna lag träder i kraft utan ansökan så att det börjar motsvara stadgandena i denna lag. Erhållande av barnbidrag som betalas för ensamförsörjares barn förutsätter dock ansökan enligt 9 § 1 mom.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i inkomstskattelagen (1535/92) av den 30 december 1992 99, 102, 103 och 127 §§, samt ändras inledningssatsen i 21 § 1 mom., 23 § 1 mom. samt 124 § 2 och 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

21 §

Delvis skattefria samfund

Skatt på inkomst skall till kommunen och församlingen enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom. betalas av

23 §

Skattskyldighet för allmännyttiga samfund

De allmännyttiga samfund som avses i 22 § är skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Dessutom är de skattskyldiga till kommunen och församlingen för inkomst av fastigheter eller delar av fastigheter som använts för andra än allmänna och allmännyttiga ändamål enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom.

99 §

Barnavårdsavdrag vid statsbeskattningen

Vid statsbeskattningen har den skattskyldige eller makarna tillsammans rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av 8 400 mark, om den skattskyldige eller makarna under skatteåret har försörjt ett barn som har fyllt minst 3 men högst 7 år.

102 §

Barnavdrag vid kommunalbeskattningen

En skattskyldig eller makar tillsammans har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av 10 500 mark för varje minderårigt barn som han eller de har försörjt under skatteåret.

103 §

Ensamförsörjaravdrag vid kommunal beskattningen

Från en skattskyldig fysisk persons nettoför-

Föreslagen lydelse

21 §

Delvis skattefria samfund

Skatt på inkomst skall till kommunen enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom. betalas av

23 §

Skattskyldighet för allmännyttiga samfund

De allmännyttiga samfund som avses i 22 § är skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Dessutom är de skattskyldiga till kommunen för inkomst av fastigheter eller delar av fastigheter som använts för andra än allmänna och allmännyttiga ändamål enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom.

99 §

(upphävs)

102 §

(upphävs)

103 §

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

värvsinkomst skall dras av 12 500 mark, om han under skatteåret har försörjt ett minderårigt barn och stadgandena om makar i denna lag inte tillämpas på honom.

124 §

Fastställande och fördelning av skatten mellan skattetagarna

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 25. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 25, och den fördelar sig mellan skattetagarna så att statens andel är 12,96 procentenheter, kommunens andel 11,20 procentenheter och församlingens andel 0,84 procentenheter.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 12,04, och den fördelas mellan kommunen och församlingen enligt 2 mom.

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 25. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 25 procent, och den fördelar sig mellan *staten och kommunerna* så att statens andel är 13,80 procentenheter och *kommunernas* andel 11,20 procentenheter.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 11,20 procentenheter.

127 §

Underhållskyldighetsavdrag vid statsbeskattningen

Från inkomstskatten till staten på förvärvsinkomst för en skattskyldig som under skatteåret har betalt underhållsbidrag som fastställts genom avtal eller dom enligt lagstifningen om underhåll för barn, avdras en åttandedel av det underhållsbidrag som han betalt under skatteåret, dock högst 450 mark per minderårigt barn.

127 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1994. Den tillämpas för första gången vid beskattningen för år 1994.

3.

Lag

om interimistisk ändring av 62 § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras interimistiskt i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 62 §, sådan den lyder i lagen av den 5 februari 1982 (103/82), som följer:

Gällande lydelse

62 §

Staten, kommunerna och pensionsanstalten svarar envar för sin andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar. Kommuns andel bestäms enligt den bärkraftsklass den med stöd av lagen om bärkraftsklassificering av kommunerna (665/ 67) tillhör och utgör i

1 klassen	8,0 procent
2 "	10,0 "
3 "	11,5 "
4 "	12,5 "
5 "	14,2 "
6 "	15,4 "
7 "	17,9 "
8 "	21,1 "
9 "	21,9 "
10 "	26,7 "

av de inom kommunen varje månad utbetalda tilläggsdelarnas sammanlagda belopp, likväl så att kommunens andel dividerad med det antal skattören som påförts vid den föregående år verkställda kommunalbeskattningen inte överstiger ett av statsrådet fastställt maximibelopp. Pensionsanstaltens andel i kostnaderna är högst 74,1 procent av det sammanlagda beloppet utbetalda tilläggsdelar, medan staten svarar för återstoden av kostnaderna för tilläggsdelarna.

Föreslagen lydelse

62 §

För totalkostnaderna för pensionernas tilläggsdelar svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten.

En kommun skall till folkpensionsanstalten av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar betala 1,74 penni per skattöre av det sammanlagda antal skattören som bestämts vid den ordinarie beskattning som genomförts i kommunen det föregående året. Kommunen skall betala in 1/12 av beloppet till länsskatteverket senast den 10 dagen i varje kalendermånad. Angående betalning, debitering, återbetalning av prestation som betalats till ett för högt belopp eller utan fog, höjning av prestation, dröjsmålspåföljder, uppbörd, indrivning, redovisning och ändringssökande i fråga om kommunerna gäller i övrigt i tillämpliga delar vad i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) och lagen om skatteuppbörd (611/78) stadgas om arbetsgivares socialskyddsavgift, med undantag för det anmälnings- och avdragsförfarande som stadgas i 5 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. Närmare stadganden om kommunens redovisning för 1994 kan utfärdas genom förordning.

Pensionsanstaltens andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar är 48,2 procent av det sammanlagda beloppet av de utbetalda tilläggsdelarna. Staten svarar för kostnaderna för tilläggsdelarna i den mån de inte täcks genom kommunens prestationer och pensionsanstaltens andel.

Denna lag träder i kraft den 199 och gäller till den 31 december 1994.

5.

Lag**om ändring av 5 § lagen om bostadsbidrag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/75) 5 § 1 mom., sådant detta lagrum lyder
i lag den 8 december 1989 (1079/89), som följer:

Gällande lydelse

5 §

Bostadsbidragets storlek är 80 procent av det belopp av de skäligen boendeutgifterna som överstiger den i markbelopp uttryckta bassjälvriskandelen, vilken beror på bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet.

Föreslagen lydelse

5 §

Bostadsbidragets storlek är 80 procent av det belopp av de skäligen boendeutgifterna som överstiger den i markbelopp uttryckta bassjälvriskandelen, vilken beror på bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet. *Vid fastställandet av bassjälvriskandelarna kan även hushållets struktur beaktas.*

*Denna lag träder i kraft den
199 .*

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.
